

Plánujeme výsadbu lip republiky

Doporučení ke správné volbě druhu lípy

Lípa jako národní strom ČR nepředstavuje pouze **lípu malolistou** neboli **srdčitou** (*Tilia cordata*), ale také naši druhou domácí lípu – **lípu velkolistou** (*Tilia platyphyllos*).

Lípy se velmi rády mezi sebou kříží, takže se u nás ve volné přírodě můžeme setkat i s jejich křížencem **lípou evropskou** (*Tilia × europaea*).

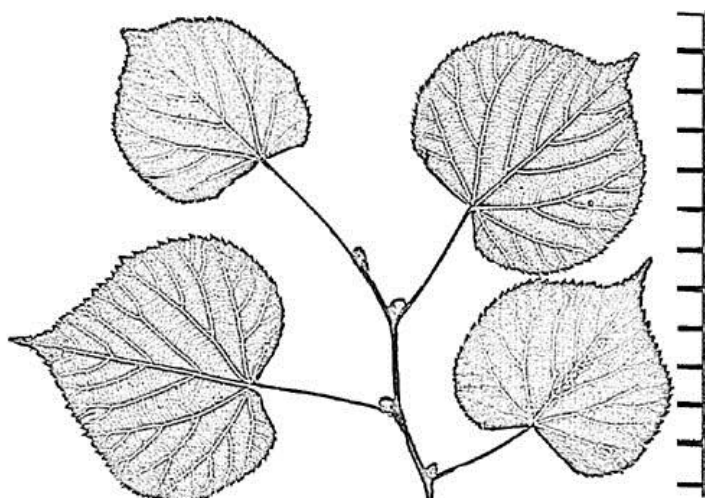
Lípy jsou dřeviny, které mají rády svěží živné půdy a vyšší vzdušnou vlhkost, městské horké a suché prostředí jim příliš nesvědčí, proto je třeba **vybírat pro ně spíše zatravněné plochy parků a zahrad namísto zdlážděných ulic a náměstí**.

Všechny tři druhy jsou velké stromy, a pokud mají vhodné stanoviště, jsou schopné vyrůst ve stromy až 30 m vysoké. Proto, aby se dali použít i v menších prostorách, vyseletovali pěstitelé kultivary s pravidelnými korunami a menším vzrůstem.

Lípa malolistá

Lípa malolistá je **nejčastěji pěstovaným druhem, s drobnějšími listy a hustou korunou**, které vytváří jemnější texturu koruny. V posledních letech jsou však někteří jedinci silně napadáni listovými skvrnitostmi houbového původu, které způsobují předčasný opad listů.

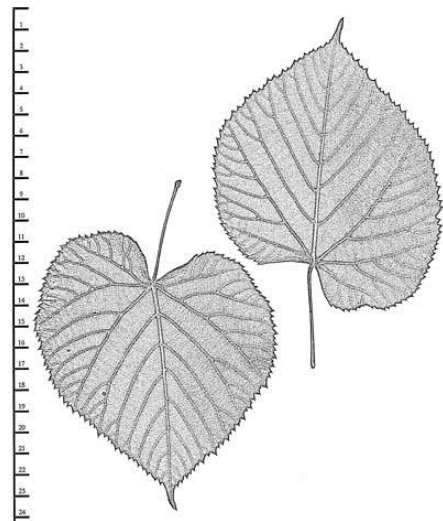
Z kultivarů s menší korunou, které lze v našich školkách pořídít patří: 'Böhlje' (18/15, výška/šířka), 'Rancho' (15/15) a 'Roelvo' (15/10). Nejčastěji se pěstuje vzrůstný kultivar s pravidelnou korunou 'Greenspire' (25/20).

Lípa velkolistá

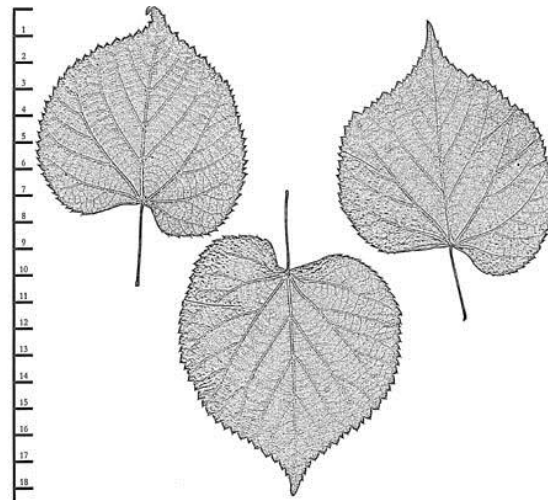
Lípa velkolistá je o něco teplomilnější druh, takže se nepatrně **lépe vypořádává s městským prostředím**. Patří mezi největší a nejbujnější lípy a oproti předchozí má o něco vzdušnější korunu a hrubší texturu koruny.

Nejstarší památné stromy na našem území, které se mohou dožít věku i přes 700 let, **patří právě k tomuto druhu**. Kvete již v první polovině června, o 14 dnů dříve než lípa srdčitá. V současné době je opomíjeným druhem i přesto, že **je perspektivnější** než lípa srdčitá. Pěstují se kultivary 'Fastigiata' (10/7, výška/šířka), 'Zelzate' (8/8), nebo vzrůstný kultivar s výrazněji červenou kůrou letorostů 'Rubra'.

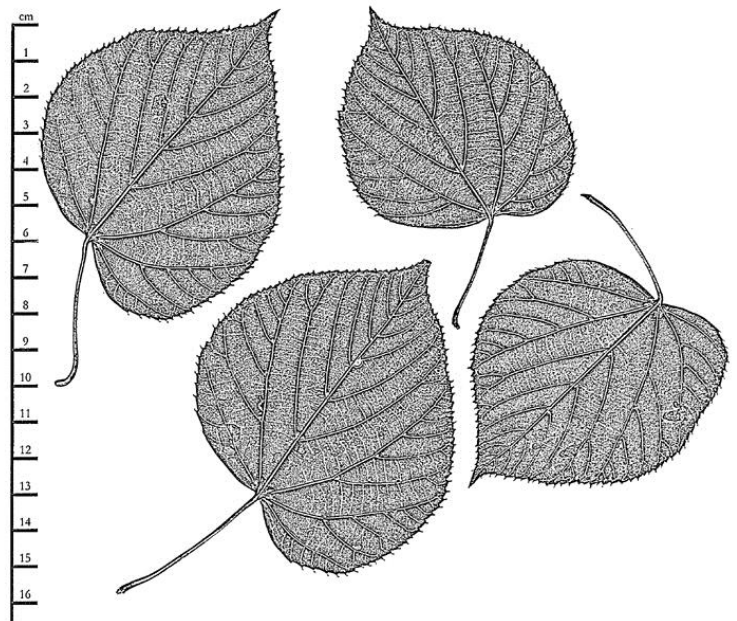
Lípa evropská

Lípa evropská neboli holandská je u nás pěstována okrajově, a to především v kultivaru 'Pallida' (20/15). Jedná se o první lípy záměrně množené a pěstované již od konce 16. století. Mají světlejší olistění a většina klonů je citlivější k listovým skvrnitostem. Termínem kvetení tvoří přechod mezi lípou velkolistou a malolistou. Tyto lípy byly používány především do alejí a v historických zahradách.

Lípa zelená

V 1. polovině 20. století se u nás, ale i v celé Evropě vysazovala lípa zelená neboli krymská (*Tilia × euchlora*), u které je jedním z rodičů lípa srdčitá. Díky svému tmavě zelenému lesklému olistění, které není tak napadáno savými škůdci se **v městském prostředí osvědčila**. Jedná se o menší lípu (18/10), která je vhodnou dřevinou pro výsadbu ve spojení s prvorepublikovou architekturou. Kvetením navazuje na lípu malolistou, kvete uprostřed měsíce července a výrazněji vonní. U starších exemplářů větve v dolní části koruny převisají, což může být problém při výsadbě podél komunikací.

Velikost výsadbového materiálu

Pro výsadbu je třeba volit takovou velikost rostliny, aby obstála před vandaly a tlakem okolí, a aby se dala svépomocí vysadit. Ideální je výpěstek zapěstovaný jako **vysokokmen** (koruna na kmenu kolem 200 cm vysokém). Výpěstky se prodávají dle obvodu kmene (měřeno v 1 m od země). Minimální velikost výpěstku by měla být ve velikosti 6/8 cm (stromek 2,5-3 m výšky), **optimální velikost začíná na 12/14 cm (strom kolem 3,5 m výšky)**, dáváme přednost tedy velikostem 14-16 a 16-18 cm.

Výpěstky velikosti 20/25 (4,5 m a výše) a větší už jsou problematické na výsadbu, jejich výsadba je náročnější, takto velké stromy se navíc dlouho adaptují na nové stanoviště a trvá delší dobu, než začnou výrazněji přirůstat.

Stromy pro výsadbu pořizujeme se zemním balem nebo kontejnerované.

Bližší informace o výsadbě stromu naleznete na webu Lípy republiky v kapitole [Postup výsadby](#).

Kde stromy nakoupit?

Lípy doporučujeme objednat u našeho hlavního dodavatele stromů, společnosti Agarden rostliny s.r.o. z Bosně v Českém ráji (www.agarden.cz).

Kontaktní osoby pro komunikaci:

oblast Čechy – Jan Tříška, jan.triska@agarden.cz, tel. 602 318 081

oblast Morava – Josef Knajbl, josef.knajbl@agarden.cz, tel. 604 211 180

Text: Ondřej Ottomanský a Aleš Rudl

Fotografie a scany: Petr Horáček, databaze.dendrologie.cz